

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Ταχ. Δ/ση : Αχαρνών 2
Ταχ. Κώδικας: 10432, Αθήνα
Τηλέφωνο : 210 212 4331,-4332
Ηλ. Ταχυδρ. : koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα 02-02-2026
Αρ. πρωτ.: 25101

ΠΡΟΣ:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΚΟΙΝ.: ΩΣ ΠΑ
(Διά της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 1695/5-12-2025 Ερώτηση

Σχετικά με την παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσαν οι κ.κ. **Βουλευτές**, όπως αναγράφονται στον πίνακα αποδεκτών, σας πληροφορούμε τα εξής:

Αναφορικά με την απλούστευση της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) και την είσοδο των νέων στη γεωργία, επισημαίνεται ότι η υλοποίηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου της νέας ΚΑΠ 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027) είναι μία δυναμική διαδικασία, δεδομένου ότι η μεταρρύθμιση της νέας ΚΑΠ επιφέρει, για πρώτη φορά, σημαντικές αλλαγές και διαφοροποιήσεις (οικολογικά σχήματα, νέο ενιαίο πλαίσιο επιδόσεων, νέες συνδεδεμένες κ.λπ.) σε σχέση με την προηγούμενη. Γι' αυτό, άλλωστε, προβλέφθηκε και διετής μεταβατική περίοδος.

Κατά τη διάρκεια, συνεπώς, της διαδικασίας αυτής, υπάρχει η δυνατότητα να τροποποιηθούν και να αναπροσαρμοστούν στοιχεία του εγκεκριμένου εθνικού φακέλου, εντός των κανονιστικών πλαισίων και των αναγκών που έχουν προκύψει από τη SWOT ανάλυση ή από έκτακτα γεγονότα, στη βάση πάντα εμπεριστατωμένης τεκμηρίωσης που θα εδράζει σε πραγματικά δεδομένα, ανάγκες και προβλήματα και με τις προτεινόμενες παρεμβάσεις, βεβαίως, να υπηρετούν ταυτόχρονα με τις εθνικές μας επιδιώξεις και τους στόχους της νέας ΚΑΠ και της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

Σε αυτό το πλαίσιο, μέχρι σήμερα, έχουν υποβληθεί από τη χώρα μας και εγκριθεί από την Ε.Ε. δύο τροποποιήσεις του ΣΣ ΚΑΠ, με σημαντικές βελτιώσεις και προσαρμογές στη βάση της διαβούλευσης που προηγήθηκε με θεσμικούς φορείς του πρωτογενούς τομέα της χώρας μας, ενώ προς υποβολή μετά την έγκρισή της από την Επιτροπή Παρακολούθησης και την άτυπη διαβούλευσή της με τις υπηρεσίες της DG Agri βρίσκεται η 3^η τροποποίηση.

Στόχος των εν λόγω τροποποιήσεων είναι, μεταξύ άλλων, η απλούστευση διοικητικών διαδικασιών, η αποτελεσματικότερη υλοποίηση των προγραμμάτων και η ταχύτερη πρόσβαση των δικαιούχων σε ενισχύσεις.

Ειδικότερα, η 1^η τροποποίηση του ΣΣ ΚΑΠ εγκρίθηκε από την Ε.Ε., η οποία περιλαμβάνει μία σειρά από σημαντικές βελτιώσεις και αλλαγές, όπως μεταξύ άλλων:

- ✓ αλλαγές που σχετίζονται με την περιβαλλοντική αιρεσιμότητα (γραμμή βάση υποχρεωτικών περιβαλλοντικών δεσμεύσεων) και αφορούν σε τροποποιήσεις στους κώδικες γεωργικής πρακτικής (ΚΓΠΚ 2, ΚΓΠΚ 4, ΚΓΠΚ 7 και ΚΓΠΚ 8), οι οποίοι σχετίζονται με γεωργοπεριβαλλοντικές δεσμεύσεις των παραγωγών.
- ✓ αλλαγές που αφορούν σε στοιχεία των άμεσων ενισχύσεων, συμπεριλαμβανομένων προτάσεων στα προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων

(οικολογικά προγράμματα). Ειδικότερα, αφορούν κυρίως σε διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής ορισμένων οικολογικών σχημάτων, όπως, για παράδειγμα, εισαγωγή ιδιο-κομποστοποίησης στην Π1-31.4, προσθήκη νέων δράσεων για την εξαπόλυση ωφέλιμων αρπακτικών εντόμων και ακάρεων στα εσπεριδοειδή και τη γεωργία ακριβείας κατά τη λίπανση στην παρέμβαση Π1-31.6.

- ✓ αλλαγές στα τομεακά προγράμματα οίνου, οπωροκηπευτικών, ελαιολάδου και μελισσοκομίας.

Η 2^η τροποποίηση του ΣΣ ΚΑΠ περιλαμβάνει μία σειρά από σημαντικές, επίσης, βελτιώσεις και προσαρμογές, βάσει και των στοιχείων του πρώτου έτους εφαρμογής της, ώστε να διασφαλιστεί η ισόρροπη επίτευξη των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών της στόχων. Ειδικότερα, αφορά κυρίως:

- ✓ αλλαγές που σχετίζονται με την αιρεσιμότητα και τους ορισμούς.
- ✓ την εισαγωγή νέων παρεμβάσεων για επενδύσεις σχεδίων βελτίωσης σε θερμοκήπια, για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα σε ιδιαίτερα εντατικές καλλιέργειες, όπως το βαμβάκι και η βιομηχανική ντομάτα, καθώς και την αποκατάσταση του γεωργικού και κτηνοτροφικού δυναμικού από καταστροφικά συμβάντα (κλιματικά φαινόμενα, ασθένειες ζώων και φυτών, κ.λπ.).
- ✓ αλλαγές που αφορούν σε στοιχεία των άμεσων ενισχύσεων, συμπεριλαμβανομένων των παρεμβάσεων για τα οικολογικά σχήματα.
- ✓ αλλαγές που σχετίζονται με παρεμβάσεις σε ορισμένους τομείς, όπως η μελισσοκομία.
- ✓ αλλαγές που αφορούν στις παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων αυτών που επιφέρουν αλλαγές στους αριθμητικούς στόχους και τα συναφή ορόσημα για τους σχετικούς δείκτες αποτελεσμάτων.

Η 3^η τροποποίηση του ΣΣ ΚΑΠ θα αφορά κυρίως σε:

- ✓ ενσωμάτωση των ανειλημμένων υποχρεώσεων από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014–2022 (ΠΑΑ 2014-2022) στο ΣΣ ΚΑΠ, ώστε να διασφαλιστούν η ομαλή μετάβαση, η απρόσκοπτη πληρωμή των δικαιούχων και η απορρόφηση των ενωσιακών πόρων.
- ✓ προσαρμογές και επικαιροποιήσεις του ΣΣ ΚΑΠ βάσει δεδομένων που προέκυψαν, κατά κύριο λόγο, από τα προηγούμενα έτη εφαρμογής του, καθώς και αποτελεσμάτων της επικαιροποιημένης ex-ante αξιολόγησης για τα χρηματοδοτικά εργαλεία.
- ✓ επικαιροποίηση των εκτάσεων αναφοράς και των προϋπολογισμών για τα ημερολογιακά έτη 2026-2027 για ορισμένες συνδεδεμένες ενισχύσεις, βάσει των ετών εφαρμογής 2023-2024.
- ✓ επαναπρογραμματισμός των ετών πληρωμής και των οροσήμων σε ορισμένες παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης, οι οποίες δεν έχουν πληρωμές τα προγραμματισμένα έτη, λόγω των αυξημένων αναγκών για το κλείσιμο του ΠΑΑ 2014-2022 και της απορρόφησης όσο το δυνατό περισσότερων ενωσιακών πόρων.
- ✓ λοιπές επικαιροποιήσεις και τεχνικές διορθώσεις σε παρεμβάσεις του ΣΣ ΚΑΠ.
- ✓ ενσωμάτωση των τροποποιήσεων που έχουν υποβληθεί στην Επιτροπή με το αριθ. 193282/16.07.25 αίτημα γνωστοποίησης, βάσει του άρθρου 119 παρ. 9 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2021/2115.

Επιπλέον, στο πλαίσιο των δύο αναθεωρήσεων της ΚΑΠ από την Ε.Ε., τόσο του έτους 2024 όσο και του έτους 2025 (Omnibus III) σχετικά με την απλοποίηση των διαδικασιών της ΚΑΠ και τη μείωση του διοικητικού φόρτου τόσο για τους αγρότες όσο και για τη διοίκηση, η χώρα μας υπέβαλλε εμπειριστατωμένες προτάσεις, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες για την ενιαία διεκδίκηση αλλαγών και τροποποιήσεων της νέας ΚΑΠ στο πλαίσιο της Συμμαχίας των 9 Μεσογειακών χωρών του Νότου. Η συγκεκριμένη πρωτοβουλία συνετέλεσε στην υιοθέτηση από την Ε. Επιτροπή της παρέκκλισης από την υποχρέωση αγρανάπαυσης αρόσιμων εκτάσεων για το 2024, σηματοδοτώντας ουσιαστικά τον επαναπροσδιορισμό μίας σειράς ιδιαίτερα φιλόδοξων περιβαλλοντικών αιρεσιμοτήτων που θέτει η νέα “πράσινη αρχιτεκτονική” της ΚΑΠ.

Ειδικότερα, οι προτάσεις που υποβλήθηκαν από τη χώρα μας έως σήμερα στο πλαίσιο των αρμόδιων Επιτροπών και του Συμβουλίου Υπουργών της Ε.Ε. αφορούν ενδεικτικά σε:

- Απλοποίηση, διευκόλυνση και επιτάχυνση των διαδικασιών των ελέγχων.
- Περιορισμό του αριθμού των ελέγχων ανά δικαιούχο.
- Εξαίρεση ελέγχων από την εφαρμογή των περιβαλλοντικών προτύπων μέχρι 100 στρέμματα. (Εξαίρεση για την τρέχουσα χρονιά των ελέγχων από τον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. για την τήρηση των περιβαλλοντικών προτύπων π.χ. αγρανάπαυση, αμειψισπορά κ.ά. για εκμεταλλεύσεις κάτω των 100 στρεμμάτων.)
- Επιτάχυνση των διαδικασιών τροποποίησης του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ. (Μειώνεται ο χρόνος αναμονής μεταξύ αιτήματος και έγκρισης των αιτήσεων τροποποίησης του ΣΣ ΚΑΠ γεγονός που οδηγεί σε μικρότερο διοικητικό κόστος.)
- Ευελιξία εφαρμογής των οικολογικών σχημάτων και ευελιξία παρεκκλίσεων στην εφαρμογή τους στις περιπτώσεις που απαιτείται. (Να μπορούν να ληφθούν υπόψη οι τοπικές κλιματολογικές συνθήκες, καθώς και αυτές της παραγωγής των αγροτικών προϊόντων, ούτως ώστε οι απαιτήσεις των οικολογικών σχημάτων και οι παρεκκλίσεις να μπορούν δοθούν, λαμβάνοντας υπόψη τις ανωτέρω ειδικές συνθήκες και όχι οριζόντια για όλη την ΕΕ, όπως ισχύει σήμερα.)
- Άμεση διαδικασία ανακατανομής αχρησιμοποίητων κονδυλίων (άμεση και ευέλικτη μεταφορά των αδιάθετων κονδυλίων μεταξύ μέτρων).
- Απλούστευση των διαδικασιών για αντιμετώπιση των επιπτώσεων σε περιπτώσεις ακραίων καιρικών φαινομένων και πυρκαγιών, με τη δημιουργία μόνιμου μηχανισμού και αξιοποίηση του 2% της ΚΑΠ κάθε χώρας.
- Συμπεριληπτικός ορισμός του όρου «ανωτέρα βία», ώστε να είναι πιο διακριτές οι περιπτώσεις που εντάσσονται σε αυτό το πλαίσιο. (Καλύτερη και πληρέστερη ερμηνεία των περιπτώσεων που μπορούν να υπαχθούν στον όρο “ανωτέρα βία” με αποτέλεσμα την πληρωμή των δικαιούχων χωρίς γκρίζες ζώνες υπαγωγής ή μη στον όρο αυτό.)

Οι 15 προτάσεις για διοικητικές αλλαγές αφορούσαν τα εξής:

1. Διευκόλυνση της χρήσης δορυφορικών εικόνων καλής ποιότητας για την αποφυγή της ανάγκης επιτόπιων ελέγχων ή για την επανεξέταση των διαδικασιών ποιοτικών ελέγχων των συστημάτων ελέγχου μας για την αποφυγή της ανάγκης πολλαπλών επιτόπιων ελέγχων.
2. Απλοποίηση των ελέγχων – Μείωση των απαραίτητων επιθεωρήσεων σε μία επίσκεψη ανά αγρόκτημα ετησίως.
3. Εναρμόνιση των διατάξεων σχετικά με την έναρξη ισχύος των προτάσεων τροποποίησης, για τις παρεμβάσεις του Πυλώνα Ι (ΕΓΤΕ) με τις ισχύουσες διατάξεις για τον Πυλώνα ΙΙ (ΕΓΤΑΑ). Η ισχύς των τροποποιήσεων από την ημερομηνία της επίσημης υποβολής τους στις υπηρεσίες της ΕΕ να εφαρμοστεί και για τον Πυλώνα Ι.
4. Δυνατότητα τροποποίησης στοιχείων του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ, μόνο με κοινοποίηση στην ΕΕ για ορισμένα θέματα, για τα οποία θα υπάρξει προηγούμενη συμφωνία. Επιπλέον, θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα υποβολής τροποποίησης στο Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ, χωρίς περιορισμούς ως προς τον αριθμό ανά έτος για την αντιμετώπιση τυχόν αναγκών που προκύπτουν κατά την εφαρμογή του. Επιπλέον, να εφαρμόζεται αναδρομικότητα για ορισμένες τροποποιήσεις ανάλογα με τη φύση των σχετικών παρεμβάσεων.
5. Περιορισμός των απαιτούμενων πληροφοριών στο προγραμματικό κείμενο του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ στα απολύτως απαραίτητα, λαμβάνοντας υπόψη ότι πρόκειται για κείμενο στρατηγικής και όχι για επιχειρησιακό (με π.χ. απλούστευση διαδικασιών reporting και εγκρίσεων, μικρότερο διοικητικό κόστος με άμεσες εγκρίσεις).
6. Επανεξέταση της απαίτησης για υποχρεωτική συνοχή των παρεμβάσεων των Συνδεδεμένων Ενισχύσεων Εισοδήματος με την Οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα όσον αφορά στην απλούστευση.
7. Τροποποίηση των διατάξεων της διετούς ανασκόπησης επιδόσεων, προκειμένου να καλύψει το οικονομικό έτος 2026. Η ανοχή απόκλισης θα πρέπει να αυξηθεί από 25 σε 40%.

8. Επιτάχυνση της διαπραγμάτευσης των τροποποιήσεων του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ, με τη σημαντική μείωση του χρόνου διαβούλευσης μεταξύ των επιτροπών και των επίσημων υπογραφών.
9. Παρέκκλιση 12 μηνών από τα ακόλουθα Πρότυπα για την Καλή Γεωργική και Περιβαλλοντική Κατάσταση (ΚΓΠΚ): ΚΓΠΚ 5, ΚΓΠΚ 6, ΚΓΠΚ 7, ΚΓΠΚ 8.
10. Ετήσια έκθεση – παράταση του χρόνου επεξεργασίας της ετήσιας έκθεσης, λαμβάνοντας υπόψη την απαραίτητη ανταλλαγή δεδομένων από διάφορους φορείς (διαχειριστική αρχή, οργανισμός πληρωμών, επιτροπή παρακολούθησης και φορέας πιστοποίησης) και την τεχνική και διοικητική πολυπλοκότητα του συστήματος.
11. Επιλογές απλοποιημένου κόστους. (Στην πολιτική συνοχής, έργα κάτω από ένα συγκεκριμένο ποσό υποχρεούνται να χρησιμοποιούν επιλογές απλοποιημένου κόστους.) Για μέτρα εκτός ΟΣΔΕ, αυτή θα μπορούσε να είναι η επιλογή για την απλούστευση της εφαρμογής της πολιτικής.
12. Αποσαφήνιση των προϋποθέσεων για την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας για να διασφαλιστεί η αναλογία κόστους/αποτελεσματικότητας προσαρμοσμένης στις προκλήσεις. Πρόβλεψη για έλεγχο εγγράφων, όταν προσφέρει επαρκή βαθμό βεβαιότητας ή ακόμη και περιορισμός του ελέγχου του αριθμού των ζώων μόνο σε βοήθεια σε συνδυασμό με την παραγωγή ζώων.
13. Μείωση των περιπτώσεων που απαιτείται μεμονωμένο αίτημα για ανωτέρα βία, όταν οι φορείς ελέγχου διαθέτουν επίσημα στοιχεία που αποδεικνύουν την εκδήλωση γεγονότος σε προσδιορισμένη γεωγραφική περιοχή. Για παράδειγμα, ακραία καιρικά φαινόμενα ή πυρκαγιές.
14. Ευελιξία για ανακατανομή αχρησιμοποίητων κονδυλίων, μεταξύ παρεμβάσεων με σωστή αιτιολόγηση.
15. Ορισμός του εύρους θερμοκρασίας που αντιστοιχεί στη θερμοκρασία του λιώσιμου πάγου για τη διευκόλυνση του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών για αλιευτικά προϊόντα.

Οι 4 προτάσεις για δομικές αλλαγές περιλάμβαναν τα ακόλουθα:

- ✓ Αλλαγή της διάταξης για τον κανόνα αυτόματης αποδέσμευσης από N+2 σε N+3, όσον αφορά στο Ε.Γ.Τ.Α.Α., όπως ίσχυε την προγραμματική περίοδο 2014-2022. Εναρμόνιση με τις διατάξεις που ισχύουν για όλα τα άλλα Επενδυτικά και Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για τα οποία εξακολουθεί να ισχύει ο κανόνας N+3 κατά την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού.
- ✓ Καμία υποχρέωση για έλεγχο υπό όρους για εκμεταλλεύσεις με μέγιστο μέγεθος εκμετάλλευσης έως 10 εκτάρια, δηλαδή 100 στρέμματα. (Οριστική απαλοιφή της υποχρέωσης ελέγχου από τον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. για την τήρηση των περιβαλλοντικών προτύπων π.χ. αγρανάπαυση, αμειψισπορά κ.ά. για εκμεταλλεύσεις κάτω των 100 στρεμμάτων.)
- ✓ Η εφαρμογή των Προτύπων Καλής Γεωργικής Περιβαλλοντικής Κατάστασης να στηρίζεται σε ρεαλιστικές προθεσμίες εφαρμογής, ευέλικτες διαδικασίες επικαιροποίησης και στις κλιματολογικές – παραγωγικές συνθήκες κάθε κράτους μέλους (επικουρικότητα). Το ίδιο να ισχύσει και σε οποιαδήποτε άλλη απαίτηση της ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.
- ✓ Ευελιξία για χρήση έως και 2% του προϋπολογισμού του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ για αντιμετώπιση έκτακτων και ακραίων καιρικών φαινομένων.

Επί των συγκεκριμένων προτάσεων η Ε. Επιτροπή επεξεργάστηκε και κατέθεσε προτάσεις τροποποίησης των Κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 2021/2115 και 2021/2116, οι οποίες οδήγησαν σε δύο αναθεωρήσεις της ΚΑΠ 2023-2027.

Η 1^η αναθεώρηση του 2024 [Καν. (ΕΕ) αριθ. 2024/1468] περιλάμβανε βελτιώσεις που αφορούν:

- ✓ στα πρότυπα για την καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση,
- ✓ στα προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων (σε ειδικές εξαιρέσεις, ευελιξίες και αποκλίσεις ως προς την εφαρμογή της περιβαλλοντικής αιρεσιμότητας, των Προτύπων Καλής Γεωργικής και Περιβαλλοντικής Πρακτικής - GAECs - και των Οικολογικών Σχημάτων),

- ✓ στις τροποποιήσεις των στρατηγικών σχεδίων για την ΚΓΠ (δυνατότητα περισσότερων τροποποιήσεων των Στρατηγικών Σχεδίων ανά έτος),
- ✓ στην επανεξέταση των στρατηγικών σχεδίων για την ΚΓΠ,
- ✓ στις εξαιρέσεις από τους ελέγχους και τις κυρώσεις (εξαίρεση από τους ελέγχους και τις κυρώσεις της αιρεσιμότητας για τις μικρές εκμεταλλεύσεις κάτω των 100 στρεμμάτων, απλούστευση της εφαρμογής της αρχής της ανωτέρας βίας) και
- ✓ στην αναστολή της υποχρέωσης των κρατών-μελών να υποβάλουν αξιολόγηση για αλλαγές σε εθνικά στρατηγικά σχέδια μετά την 31η Δεκεμβρίου 2025 (όταν πρόκειται για αλλαγές που περιλαμβάνονται στον κατάλογο νομοθετικών πράξεων στο Παράρτημα XIII).

Η 2^η αναθεώρηση (Omnibus III), που αναμένεται να οριστικοποιηθεί εντός του 2025, ώστε να τεθεί σε εφαρμογή από το 2026, αφορά:

- ✓ στην ελάφρυνση του διοικητικού φόρτου για τους αγρότες και τις διοικήσεις και μείωση των ελέγχων (αρχή της «μίας φοράς μόνο», δηλαδή ενός επιτόπιου ελέγχου ανά εκμετάλλευση και έτος).
- ✓ στην αύξηση των πληρωμών προς τους μικρότερους αγρότες και απλούστευση των κανόνων σχετικά με την αιρεσιμότητα, ιδίως για τις βιολογικές εκμεταλλεύσεις.
- ✓ στη βελτίωση των όρων χρηματοδότησης και παροχή εργαλείων διαχείρισης κινδύνου και στήριξης σε περιπτώσεις κρίσεων ή φυσικών καταστροφών.
- ✓ στην κατάργηση της ετήσιας εκκαθάρισης επιδόσεων («annual performance clearance») και των σχετικών χρονοβόρων διαδικασιών για τις διοικήσεις των κρατών-μελών.

Συμπερασματικά, η χώρα μας έχει εργασθεί μεθοδικά και συμβάλλει ενεργά στη διαδικασία αναθεώρησης και βελτίωσης του πλαισίου της ΚΑΠ 2023-2027, τόσο μέσα από την υποβολή προτάσεων σε επίπεδο Ε.Ε. για την τροποποίηση των σχετικών κανονισμών, όσο και με τις μέχρι σήμερα τροποποιήσεις του εθνικού ΣΣ ΚΑΠ.

Έπειτα, όσον αφορά στην ανανέωση των γενεών και την είσοδο των νέων στη γεωργία, σημειώνεται ότι η ενθάρρυνση της νεανικής επιχειρηματικότητας ως μέσο για την αναζωογόνηση της υπαίθρου, την καταπολέμηση της ανεργίας, της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, βρίσκεται στο επίκεντρο των προτεραιοτήτων του στρατηγικού σχεδιασμού του ΥΠΑΑΤ για τη στήριξη των αγροτικών περιοχών της χώρας, καθώς αναγνωρίζεται ο καθοριστικός ρόλος στη σταθερότητα και την ανθεκτικότητα των τοπικών οικονομιών και κοινωνιών, όπως και το γεγονός ότι αποτελεί το ιδανικό μέσο πρόσβασης ευάλωτων ομάδων πληθυσμού, όπως οι άνεργοι, οι νέοι, οι γυναίκες, οι μετανάστες κ.λπ., στην αγορά εργασίας αλλά και ενσωμάτωσής τους στη διαδικασία της ολοκληρωμένης ανάπτυξης του αγροτικού χώρου.

Ιδιαίτερα κρίσιμη είναι η συμβολή της επιχειρηματικότητας και δη της νεανικής επιχειρηματικότητας στον πρωτογενή τομέα, όπου, αν και υπάρχουν θετικές εξελίξεις, όσον αφορά στην ηλικιακή σύνθεση του ανθρώπινου δυναμικού της ελληνικής γεωργίας, σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, κυρίως ως αποτέλεσμα των σχετικών συγχρηματοδοτούμενων δράσεων, συνολικά η ευρωπαϊκή γεωργία χαρακτηρίζεται από γερασμένο ανθρώπινο δυναμικό, γεγονός που περιορίζει τις ευκαιρίες για βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς της.

Στην κατεύθυνση αυτή, η στήριξη της επιχειρηματικότητας στην πρωτογενή παραγωγή, μέσα από τα μέτρα και τις δράσεις του ΠΑΑ 2014-2020 και του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027, εδράζει σε μία ολοκληρωμένη αναπτυξιακή προσέγγιση, η οποία θέτει συγκεκριμένους στόχους, όπως:

1. Την ενθάρρυνση εκκίνησης επιχειρήσεων στον πρωτογενή τομέα (start up) για την αντιμετώπιση της ανεργίας και τη δημιουργία και διατήρηση θέσεων απασχόλησης. Ο συγκεκριμένος στόχος σχετίζεται με την πληθυσμιακή ανανέωση των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα, την προσέλκυση νέων ανθρώπων και τη διαμόρφωση ενός ευνοϊκού πλαισίου για την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας στις αγροτικές περιοχές μέσω παροχής κινήτρων, κυρίως από τα προγράμματα των Νέων Γεωργών.

2. Την εξασφάλιση ενός ευνοϊκού επενδυτικού περιβάλλοντος, το οποίο ενθαρρύνει την υλοποίηση επενδύσεων στον πρωτογενή τομέα με στόχο την αύξηση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Στο πλαίσιο αυτό, εντάσσονται τα κίνητρα για επενδύσεις μέσα από προγράμματα, όπως τα Σχέδια Βελτίωσης, η Μεταποίηση Γεωργικών Προϊόντων, τα τοπικά προγράμματα LEADER για επενδύσεις στη μεταποίηση, τη βιοτεχνία, την οικοτεχνία και τον αγροτουρισμό, καθώς και χρηματοδοτικά εργαλεία για τη διευκόλυνση πρόσβασης των παραγωγών σε ρευστότητα (κεφάλαιο κίνησης) και δανεισμό, όπως τα Ταμεία Μικροπιστώσεων και Εγγυήσεων Αγροτικής Επιχειρηματικότητας.

3. Την παροχή κινήτρων για την ενθάρρυνση δημιουργίας ή ενδυνάμωσης υγιών συλλογικών παραγωγικών σχημάτων, ενώσεων, ομάδων και οργανώσεων παραγωγών, αλλά και διεπαγγελματικών οργανώσεων, ώστε να εξασφαλιστεί η ανταγωνιστικότητα του πρωτογενούς τομέα, η καλύτερη ενσωμάτωση των νέων παραγωγών στην αλυσίδα τροφίμων μέσω συστημάτων ποιότητας, η αποτελεσματικότερη διαχείριση και βιωσιμότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, η αμεσότερη συμμετοχή και πρόσβαση των παραγωγών σε αγορές, προμηθευτές και επενδύσεις, καθώς και η ζητούμενη μείωση του κόστους παραγωγής μέσω της επίτευξης οικονομιών κλίμακας, που με την ταυτόχρονη αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων (τυποποίηση-μεταποίηση) θα οδηγήσει στη βελτίωση των εισοδημάτων των παραγωγών.

4. Την ανάπτυξη βασικών υποδομών, δημοσίων και ιδιωτικών, που προάγουν την έρευνα, την εκπαίδευση, τη συνεργασία και την καινοτομία στον πρωτογενή τομέα, με πλήρη αξιοποίηση του επιστημονικού και γεωτεχνικού μας δυναμικού, με αξιοποίηση νέων τεχνολογιών παραγωγής και εμπορίας (γεωργία ακριβείας, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, βιοοικονομία, κυκλική οικονομία, ΤΠΕ, ψηφιακή επιχειρηματικότητα, ηλεκτρονικό εμπόριο, ψηφιακή διαχείριση πόρων κ.λπ.), με ανάπτυξη βιώσιμων δομών συμβουλευτικής υποστήριξης των παραγωγών για τη μεταφορά γνώσης και ενημέρωσης (σύστημα AKIS), καθώς και συμπράξεων προώθησης καινοτομιών μέσω της εφαρμοσμένης έρευνας και της συνεργασίας με επιστημονικούς φορείς και φορείς της αγοράς.

Σημαντικές, επίσης, προοπτικές για τη νεανική επιχειρηματικότητα και απασχόληση στις αγροτικές περιοχές ανοίγει και η ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών στις περιοχές όπου δεν υπάρχει πρόσβαση σε υπηρεσίες διαδικτύου, συνεισφέροντας στην άρση του απομονωτισμού των περιοχών αυτών, καθώς και στην πρόσβαση των κατοίκων τους σε γνώση, πληροφορίες και υπηρεσίες με το μικρότερο δυνατό κόστος.

5. Την ολοκληρωμένη θεώρηση του αγροτικού χώρου με στόχο τη δημιουργία βιώσιμων και πολυλειτουργικών αγροτικών περιοχών, ώστε αυτές να καταστούν περισσότερο ελκυστικές στους νέους ανθρώπους, μέσω εφαρμογής τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων LEADER, προγραμμάτων δηλαδή διαφοροποίησης της οικονομικής τους βάσης, δημιουργίας συμπληρωματικών δραστηριοτήτων και εισοδημάτων, ειδικά προς τη γεωργική απασχόληση, δημιουργίας συμπληρωματικότητας μεταξύ διαφορετικών τομέων και σύνδεση μεταξύ τουρισμού, πολιτισμού, φυσικού περιβάλλοντος με τη δημιουργία ολοκληρωμένων εφοδιαστικών αλυσίδων και τοπικών συμφώνων ποιότητας.

Σημαντικές, επίσης, ευκαιρίες ανάπτυξης της νεανικής επιχειρηματικότητας προσφέρει και η λεγόμενη “πράσινη οικονομία”, μέσα από τη συνεχώς αυξανόμενη ευαισθητοποίηση των καταναλωτών προϊόντων και υπηρεσιών για ποιότητα, ταυτότητα, ασφάλεια και σεβασμό στο περιβάλλον. Η “αιιφορία” και η “βιώσιμη ανάπτυξη” αποτελούν έννοιες που βρίσκονται στον πυρήνα της λογικής παρέμβασης πολιτικών και προγραμμάτων της Ε.Ε. για την αγροτική ανάπτυξη, όπως η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και οι Στρατηγικές της για τη Γεωργία «Από το Αγρόκτημα στο Πιάτο» και «Βιοποικιλότητα», σε συνδυασμό, βεβαίως, με την προώθηση της καινοτομίας, της έρευνας και των νέων τεχνολογιών, που η αξιοποίησή τους καθιστά τους αγρότες ικανούς να μπορούν ακόμη πιο αποτελεσματικά να ενσωματώνονται και να συνεισφέρουν επαγγελματικά στον ιδιαίτερα απαιτητικό πρωτογενή τομέα. Για παράδειγμα, τα

οικολογικά σχήματα του Πυλώνα Ι της ΚΑΠ, οι γεωργοπεριβαλλοντικές δράσεις του Πυλώνα ΙΙ, και γεωργικές πρακτικές, όπως η βιολογική γεωργία, η γεωργία ακριβείας ή και οι διευρυμένες δυνατότητες πρόσβασης και αξιοποίησης των διαδικτυακών υπηρεσιών, προσφέρουν σημαντικές νέες ευκαιρίες απασχόλησης, ευέλικτες και περισσότερο προσαρμοσμένες στις ανάγκες των κατοίκων της υπαίθρου.

Τέλος, οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΥΠΑΑΤ συμπληρώνονται από εθνικές πρόνοιες και μέτρα για τη στήριξη των νέων γεωργών.

Όσον αφορά στη νέα Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΓΠ) 2028-2034, σημειώνεται ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε την πρότασή της στις 14 Μαΐου 2025 για την απλοποίηση της ΚΓΠ, η οποία βρίσκεται σε στάδιο διαπραγμάτευσης. Στόχος της είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής γεωργίας μέσω της μείωσης της γραφειοκρατίας, της υποστήριξης των αγροτών, συμπεριλαμβανομένων των μικρών αγροτών και των νεοσύστατων επιχειρήσεων, της ενθάρρυνσης της καινοτομίας και της ενίσχυσης της παραγωγικότητας.

Τα μέτρα της απλούστευσης θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σημαντικές μειώσεις του διοικητικού κόστους τόσο για τους αγρότες όσο και για τις εθνικές διοικήσεις. Σύμφωνα με την αρχική αξιολόγηση της Επιτροπής, θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε ετήσια εξοικονόμηση έως και 1,6 δισεκατομμυρίων ευρώ για τους αγρότες και περισσότερα από 200 εκατομμύρια ευρώ για τις διοικήσεις των κρατών μελών.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε τις προτάσεις της στις 16.07.2025 για το νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλάνο (ΠΔΠ) 2028-2034 και στις 17.07.2025 για την Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΓΠ) 2028-2034, οι οποίες συζητούνται στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και βρίσκονται σε αρχικό στάδιο διαπραγμάτευσης.

Στόχος της νέας ΚΓΠ είναι η εισοδηματική στήριξη των γεωργών, η οποία συμβάλλει στην προώθηση ενός ανταγωνιστικού και ανθεκτικού γεωργικού τομέα που θα επιδιώκει τα οφέλη της υψηλής ποιότητας παραγωγής και της αποδοτικής χρήσης των πόρων, διασφαλίζοντας, παράλληλα, την ανανέωση των γενεών και, συνεπώς, τη μακροπρόθεσμη επισιτιστική ασφάλεια. Κάθε κράτος μέλος θεσπίζει, στο πλαίσιο του οικείου σχεδίου εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων, στρατηγική για την ανανέωση των γενεών στη γεωργία, με σκοπό την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της συνοχής των παρεμβάσεων που στοχεύουν στους γεωργούς νεαρής ηλικίας.

Τα κράτη μέλη παρέχουν στήριξη για την εγκατάσταση γεωργών νεαρής ηλικίας και την εκκίνηση αγροτικών επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάστασης νέων γεωργών, υπό τους όρους που καθορίζονται στα οικεία σχέδια εθνικών και περιφερειακών εταιρικών σχέσεων.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ:

1. Βουλευτή κ. Γ. Καραμέρο
2. Βουλευτή κα Έ. Ακρίτα
3. Βουλευτή κα Κ. Βέττα
4. Βουλευτή κ. Γ. Γαβρήλο
5. Βουλευτή κ. Χ. Γιαννούλη
6. Βουλευτή κα Ε. Δούρου
7. Βουλευτή κα Μ. Κοντοτόλη
8. Βουλευτή κ. Χ. Μαμουλάκη

9. Βουλευτή κ. Α. Μείκόπουλο
10. Βουλευτή κ. Κ. Μπάρκα
11. Βουλευτή κα Κ. Νοτοπούλου
12. Βουλευτή κ. Α. Παναγιωτόπουλο
13. Βουλευτή κ. Γ. Παπαηλιού
14. Βουλευτή κα Π. Τσαπανίδου

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

- Γραφείο Υπουργού
- Γραφεία Υφυπουργών
- Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέως
- Υπηρεσία Συντονισμού